

Nr 263.

Av herr Lindström, om modernisering av almanackans namnlängd.

Namnskicket i vårt land påverkas i högsta grad av almanackans namnlängd. Även om ett stort antal svenska medborgare ha förnamn, som icke förekomma i almanackan, torde det kunna fastslås att de flesta erhållit sådana namn, som deras föräldrar valt ur almanackans namnlängd. Ofta har dock framhållits — såsom i en motion i denna kammare vid årets riksdag — att föräldrar då och då åt sina barn välja namn, som bli de senare en börda i livet. De mest absurda konstruktioner och kombinationer förekomma i detta avseende. I någon mån skulle detta kunna motverkas om almanackans namnlängd moderniserades.

Det lär icke kunna bestridas att namnskicket ändras under tidens lopp. Nya namnformer uppkomma, som icke alls äro stötande för örat eller det estetiska sinnet. Ofta ansluta sig dessa till gamla namn eller bygga på sådana. Namn som Maj, Gulli, Vera, Allan och Sture — för att taga ett fåtal exempel — äro mycket vanliga. De återfinnas icke i almanackan, under det att där förekommer ett mycket stort antal namn, som numera knappast användas. Bland de senare märkas: Eufemia, Tiburtius, Ambrosius, Agata, Rebecka, Sabina, Joakim, Nikodemus, Justina, Teofil, Bartolomeus, Aurora, Evelina, Antoinetta, Konstantin, Virginia, Natanael, Sakarias, Clemens, Sylvester och ännu flera. Dessa skulle med fördel i almanackans namnlängd kunna ersättas med mycket använda namn av modernare prägel.

Av numera gängse namn är ett icke ringa antal förvandlingar av eller avledningar från redan i almanackans namnlängd förekommande namn. Exempel på sådana äro Henry och Harry från Henrik, Margit och Greta från Margareta, Birgit, Britta och Britt från Birgitta, Göran från Georg, Gösta från Gustav, Kerstin från Kristina o. s. v. Det kan måhända synas överflödigt att i en ny namnlängd taga in dylika förvandlingar eller avledningar. Men det kan påpekas, att almanackans nuvarande namnlängd upptager sådana namn. Nils och Klas äro sålunda avledningar från Nikolaus — för att nu ta ett exempel.

Måhända skulle man kunna lösa de frågor, som uppkomma i samband härmed, på så vis att man i namnlängden på samma namnsdag upptager *dels* ursprungsnamnet och de avledda namnen, *dels* också mans- och kvinnonamn med samma ursprung. Detta skulle då se ut

på följande sätt: Magnus-Måns, Henrik-Henry-Harry, Birgitta-Birgit-Britta-Britt, Paul-Paulina, Karl-Karolina, Vilhelm-Vilhelmina etc.

Oberoende av det lämpliga sättet för frågans lösning torde stå klart, att almanackans namnlängd kräver översyn och reformering. Senast detta skedde föranleddes det av en skrivelse från riksdagen. I skrivelse den 9 maj 1899 anhöll riksdagen, att Kungl. Maj:t skulle vidta åtgärder för att almanackans namnlängd skulle göras mera tidsenlig och svensk. Riksdagsskrivelsen gav Kungl. Maj:t anledning att infordra utlåtande av vetenskapsakademien, då utgivningen av almanackan är akademiens uteslutande privilegium. I skrivelse till regeringen den 24 februari 1900 anmälde vetenskapsakademien bland annat, att den inhämtat utlåtande från två av akademien förordnade kommittéer, den ena för almanackans allmänna anordning och den andra för införande i almanackan av en förändrad namnlängd, samt underställde Kungl. Maj:ts prövning ett av akademien för egen del i avseende såväl på den allmänna anordningen som på namnlängden godkänt förslag. Kungl. Maj:t beslöt att bifalla förslaget till namnlängd för almanackan med vissa ändringar. Detta skedde i maj 1900.

Det förefaller som om det nu efter nära ett halvt århundrade skulle vara lämpligt att på nytt förändra almanackans namnlängd i modernare riktning. Med åberopande av vad här anförts hemställas,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om åtgärder för en modernisering av almanackans namnlängd.

Stockholm den 23 januari 1944.

Rickard Lindström.